



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 3. Continuatur solutio Objectionum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

vis tanti plures Mercurii non possint fieri ex hoc ligno, non sequitur lignum componi ex tantis Mercuriis, sed suâ entitate stare, ita vel ita magna, penetrata tamen; & nisi accedat pluralitas entitatis, non erit divisibilis, quia nec quantificanda.

COLLIGES hanc responsionis partem admittere in illa medietate Minimi partes ut evitet puncta Zenonistica, non admittere autem separabilitatem, partibilitatem adeoque assignabilitatem partium, ut evitet divisibilitatem in infinitum, cum utrumque hoc argumentis evincatur: medium ergo erit dicere, quod dentur in illa medietate partes potentia plures, sed non divisibiles, assignabiles, &c. Etsi occupante Angelo locum divisibilem non possunt in Angelo divisibiles partes poni; ita habente medietate illâ partes, poterit poni pluralitas, sed non divisibilitas nec assignabilitas: & quidem loquendo de partibus medietatis minimi materiæ, de illa dici potest quod habeat partes, sed non potentes se solis emanare quantitatem, loquendo autem de medietate Minimi ipsius quantitatis, habet illa partes in quibus solis non fit vis extendendi aliud, nisi ex accessu similium partium, & nisi illæ accedant, indispensabile est ex dictis ut maneat in rerum natura Quantitas actualis. Sed de distinctione hujus sententiæ a Zenonistica, etiam infra.

Punctum Difficultatis 3.

Continuatur solutio Objectionum.

OBJICITUR tertio. In hac sententia non esse explicabile quis effectus formalis tribuatur illi minimo physico.

RESPONDETUR. Tribui illi extensionem partium Minimi in ordine ad se, tanquam effectum formalem primum, & extensionem in ordine ad locum tanquam effectum secundarium, ita ut vi quantitatis, quæ esse illud minimum occupet minimum loci divisibilis.

OBJICITUR quarto. In hac sententia non posse explicari quid fieri possit rarefactio.

RESPONDETUR, in multorum principiis posset fieri rarefactio per intromissionem corpuseulorum minimis illis unitorum, vel per superadditionem qualitatis, cujus sit effectus formalis major occupatio loci quam posset occupare à sola quantitate sibi connaturali, & quâ ratione in quacunque sententia salvatur negatio bilocationis, eodem modo in præsentis salvari debet: nec jam posita extensione majori in ordine ad locum, quæ provenit à raritate, sequetur divisibilitas plusquam in duas medietates minimi, quia ad divisibilitatem non sufficit sola extensio major, sed conditio

entitatis, & sicut Angelus occupans spheram divisibilem dividi non potest, ob negationem absolute partium, ita nec dividi poterit illud minimum, plusquam in duo dimidia, ob defectum sufficientium ad dividi.

OBJICITUR quinto. Ponamus poni à Deo lineam rectam, quæ desinat in medietatem minimi Physici, ponamus rursus minimum physicum, demittat DEUS in medium illius minimi, lineam dictam, quo casu illa linea assignabit sibi partes medietatis utriusque & non unam aliquam medietatem. Ergo assignatio illa fundabit divisibilitatem partium uniuscujusque medietatis.

RESPONDETUR. Ex hac suppositione sequi duo contradictoria nempe & applicari per medium minimo quantitativo illam lineam desinentem in medietatem minimi & non applicari per medium. applicari quidem ut supponitur; Non applicari autem, quia ex dictis hætenus, in illis medietatibus non dantur alia dimidia, quid ergo illi lineæ respondebit? Nihil proportionatum: Nihil enim medio minimi in medietatibus minimi ab utrinque sumptis proportionatum respondere potest. Et sicut nihil proportionale respondet, si supra tabulam constantem partibus in infinitum divisibilibus, ponatur indivisibile Mathematicum, vel si colloct se Angelus supra planum redactus ad punctum loci, ita & in præsentis idem dicendum.

OBJICITUR sexto. Etiam si detur minimum Physicum, tamen conceditur posse dari medietas minimi, quæ debet esse minus quid minimo. Ergo cum minimum Physicum habeat aliquid minus se, etiam medietas minimi habebit aliquid minus se.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia si ponatur dari minimum divisibile, sed non ulterius, ultra medietatem, non dabitur processus in infinitum in divisione continui, qui processus supra impugnatus est; Si autem daretur adhuc ipsius Medietatis medietas, & sic ulterius, daretur processus in infinitum in divisibilitate, quod supra impugnatum.

Rursus ut dictum supra, duplici viâ discutitur de ista medietate minimi. In primis quod illa medietas non habeat partes, & secundum hoc principium dici potest: Disparitatem esse. Quia cum illud minimum habeat partes, bene in illas dividi potest. Quia autem medietas minimi, partes jam non habeat (ex positione istius responsionis quæ non impugnatur) ideo illa medietas, in minus jam, dividi non potest. Deinde de eadem medietatem minimi ita discutitur, ut ponatur, haberi quidem illic partes sed non quantabiles, non divisibiles se solis. Hinc cum minimum constet quantabili, dabitur in Minimo Physico medietas, non

non dabitur autem in medietate minimi, tanquam non quantabili, adeoque nec divisibili; nec separabili ut dictum supra.

INSTABIS. Quia non tantum ulna, sed etiam semiulna, non est quid indivisibile physicè, nec est punctum, ideo datur ulnæ non tantum medium, sed etiam datur medii ulnæ, aliud medium. Ergo etiam quia medietas illa minimi Physici non est quid indivisibile physicè, nec est punctum, non tantum dabitur medietas minimi physici, sed etiam medietas, medietatis minimi physici, aliàs si illa medietas nullas omnino habet partes, co- incidit cum puncto, atq; ita ex duabus omnino indivisibilibus medietatibus, seu ex duobus punctis: componetur minimum Physicum.

RESPONDETUR. Hoc argumentum petere non illam partem prætentatæ responsionis, in qua diximus in medietate minimi posse poni partes licet seipsis non quantabiles, non divisibiles: hinc si placeat arguenti potest tenere hanc responsionem. Red nec expugnata aliam prætentatam responsionem, quod scilicet in medietate minimi nullæ dentur partes. Argumento ut ponitur. Negatur Antecedens, nego enim non deveniendum in divisione ulnæ ad aliquod minimum quod jam dividere non possit salva quantitate, cujus oppositum supponit arguens in suo Antecedente; Hinc illud aut negari debet aut distinguere sic: quia non tantum ulna, sed etiam semiulna non est punctum, ideo datur non tantum ulnæ medium, sed etiam medii ulnæ medium, ita ut sit semper procedere ad tales medietates Nego Antecedens. Ita aut non sit procedere Concedo Antecedens & Nego Consequantiam. Quare autem licet dentur in minimo medietates, non dentur in medietatibus medietates & ex argumento supra posito & ex dictis immediatè ad objectionem colligitur. Nec inde sequetur componi quantitatem ex duobus indivisibilibus, sed componitur in nostris principiis ex minimo eoq; divisibili, habenteq; illas duas partes, & quidem ejus naturæ, ut sit impossibile manere unam in rerum natura sine altera, ut potè sine qua divisibilitatem extremitatemq; adferre non potest, cum tamen de essentia quantitatis sit esse extremitativam. Hinc in divisione continui non devenitur salva quantitate, nisi ad minimum divisibile tanquam compositivum continui, cum tamen in sententia Zenonis deveniatur non nisi ab indivisibile. Quæ ipsa objectio multò minùs urget, si ponatur quòd in medietate minimi sint partes, sed non assignabiles, non divisibiles, sicut nec sunt assignabiles, nec divisibiles in materia habente partes, si spoliatur omni quantitate, & quæ sint hoc solo partes, quia mole suâ entitativâ, naturâ sunt excludere indivisibile Mathematicum. Unde rigorosè

loquendo in his principiis non deveniatur ad duo indivisibilia, hæc enim supponunt communiter pro punctis, sed ad unum divisibile non ulterius dividuum. Vide superius dicta Puncto Difficultatis secundo, Supposito secundo.

OBJICITUR septimò. Hæc sententia gravissimas difficultates tam in sententia Zenonis, quam in sententia Aristotelis non evadit.

RESPONDETUR. In sententia Aristotelis maxima est Difficultas, divisibilitas in infinitum, contra quam processit argumentum supra à nobis factum, cum tamen in divisione continui per nos deveniatur ad minimum, non ultra salva quantitate divisibile. In sententia autem Zenonis difficillimum est argumentum Aristotelis quomodo se puncta illa tangant. In principiis autem nostris unum minimum Physicum, tangit aliud, sui medietate: Hinc hæc graviora, & alia similia argumenta, non petunt nos.

INSTABIS. Aristoteles definit Quantum, quòd sit in ea quæ insunt divisibile.

RESPONDETUR. Sicut definitur homo definitione physicâ, quòd constet seu componatur ex corpore & anima, nihilominus possit separatione, jam non constat Homo animâ & corpore, sed constat salvo esse hominis; ita Quantum, est in ea quæ insunt divisibile, sed eousq; quousq; manet Quantum; Et ita v. g. manet divisibile in decem Minima, postea in novem, & quia unum minimum ultimò continet quantitatem, hinc illo ablato, non erit jam necesse ulterius manere divisibile.

Notantur quadam ad explicanda hætenus dicta.

Per nos materia spoliata omni quantitate redigeretur ad punctum indivisibile, accessu autem quantitatis extendi poterit. Nihilominus unipedalis materia, non est capax quantitatis centum pedalis, idque ex eo, quia spoliata omni quantitate materia, supponitur habere partes entitativas aptas ab extendi, jam autem unipedalis materia non habet partes entitativas, quæ possit vi quantitatis fieri centum pedalis, aliàs antequam fieret centum pedalis, deberent supponi partes penetratæ sub quantitate unipedali, aut replicatæ in centum pedali aut rarefactæ.

Quando item dicimus quòd à Minimo Physico, non possint accipi unum indivisibile, loquimur de invisibili quod sit superadditum ipsi minimo in se consistenti, nam per nos, ut infra constabit, neque terminativa puncta dantur, nec continuativa.

Licet ponamus constare illud minimum duabus medietatibus de quibus una respondenda dicit: Quòd illæ medietates non habeant partes, casu quo ponatur linea tribus mini-

minimis constans fieretque divisio æqualis, quia nempe divisio caderet in Minimum quod est in medio duabus medietatibus constans, jam una in divisibilis medietas demeretur quidem ab alia, sed quia adjungeretur huic, vel illi minimo adhuc esset contentiva quantitatis. Nec tamen à minimo auferretur per nos indivisibile, quia negavimus à minimo Physico posse separari punctum aliquod, quod esset superadditum, haberetque se per modum terminativi aut continuativi.

CONCEDO tenere Nos, in una respondendi via, quod singulæ medietates minimi in se spectatæ sint indivisibiles, & singulæ in se non quantæ, sed ex accessu sui ad invicem quantantur & extreinfantur, & ex hoc jam se penetrare non poterunt; Nam licet partes, materiæ spoliatæ quantitate, se penetrarent; quia tamen illæ ipsæ medietates una sumptæ, sunt in quantitate ipsa quantitas, ideo in illo Minimo non se penetrant.

Quando ad objectionem secundam dicimus, quod partes medietatis minimi rationem duorum divisibilium habere non possint, non intelligendum est de partibus ipsiusmet minimi, nec dicimus duas medietates, non habere rationem duorum, sed id dicimus de partibus medietatis, si dentur.

Non est infuetum corpus ante animationem dicere animabile in potentia, & non tantum appellare animatum ipsum totum; Ita dici potest in potentia unam medietatem minimi esse divisibilem, licet non nisi ex accessu ut ita dicam alijs medietatis, reddatur divisibilis. Licet hæc locutio non in omni phrasi semper teneat. Ipsum autem Minimum debet dici potius actu divisibile, quam merè potentiâ divisibile.

Quando interdum dicimus medietatem minimi habere partes, non tamen partibilitatem illarum, interdum dicimus illas medietates non habere partes, hoc ita accipiendum est, quod scilicet hic duplex prætenetur via discurrendi de istis medietatibus, adeoque non est hæc doctrina collectivè sumenda, alioqui esset contradictoria, sed problematikon, & aut hæc, aut illa, tenenda est via.

In Via hæc quæ docet haberi in medietate minimi partes potentiâ, non tamen de signabiles, non sequitur ex eo, quod sint partes potentiâ, esse jam divisibiles. Nam quod Mercurius qui est potentia in ligno, per Aristotelem, posse designari, id ex eo est, quia illa potentia, habet in se & continet, aptaq; est de se continere & quantitatem & extreinfationem, quod non cõvenit secundum dicta, partibus illis medietatis minimi si dentur.

Est quidem Verum quod si agens, Minimum Physicum quantitatis diverferit, jam

amplius non sic futura in rerum natura quantitas illi minimo contenta; Sed negatur posse hoc viribus naturæ præstare aliquod agens, ut dictum supra Difficultate primâ. Si tamen etiam divinitus divideret agens ipsum minimum materiæ, dixi, posse adhuc materiam fervari, adeoque posse illam non annihilari, licet petat, non conservari in rerum natura, sine tali passione.

CONCEDO Essentiam quantitatis esse, habere extremitatem partium, quousque manet quantitas. Concedo quod quælibet pars continui, habeat essentiam quantitatis, sed eousq; quousq; habet rationem partis continui, sed rationem partis continui non habet nec habere potest, nisi quousq; durat ratio minimi quantitatis; & sicut licet quælibet pars aquæ habeat essentiam aquæ, nihilominus si separetur forma aquæ à materia aquæ, jam non manet essentia aquæ, si nec manet quantitas non manente minimo quantitatis, adeoque nec debet residua manere extreitas partium.

COLLIGES primò ex dictis Per Quid differat hæc sententia à sententia Zenonis. Nam imprimis ipsum Minimum Physicum, est divisibile, Puncta Zenonis indivisibilia sumendo unâ utramque Responsonis partem. Rursus in parte illa respondendi, quæ docet in medietatibus minimi, inesse partes licet non ulterius assignabiles, divisibiles &c. Hoc ipso ponitur distinctio à punctis Zenonisticis, quæ earent partibus. In modo autem illo respondendi qui negat illis medietatibus partes, adhuc hæc sententia distinguitur à sententia Zenonis. Tum quia non illæ medietates indivisibiles componunt quantitatem, sed illud minimum dividuum non ulterius divisibile, ut supra dictum. Tum quia in sententia Zenonis devenire est ad punctum quorum unum quodque separatim habet jus existendi, in nostra Sententia devenire est non nisi ad Minimum. Nam ulla illarum medietatum habet jus existendi, si separetur ab alia. Unde non devenitur in divisione continui ad illas medietates, sed non nisi ad minimum. Tum quia in sententia Zenonis punctum se ipso de quantitate participat, in principiis nostris de quantitate non participat nisi Minimum. In Principiis Zenonis primum punctum primò inchoat quantitatem, ultimum punctum ultimò continet. In nostris principiis quod primo inchoat quantitatem est Minimum, & quod continet, est itidem Minimum idque divisibile. Et quia res in id resolvitur, ex quo componitur, hinc in principiis Zenonis, resolvitur quantitas in punctum; Per nos autem non resolvitur in medietates Minimi sed in Minimum. Et sicut malè quis inferret componi continuum nihilo, quia sublato puncto ultimo in sententia Zenonis, vel omnibus partibus

tibus, in sententia Aristotelis, manet. ¹³ ita nec quisquam inferre potest, componi Quantitatem in nostris principiis per indivisibilia, eo quod ablato ultimo divisibili, nihil ulterius dividuum maneat.

COLLIGES. In nostris Principiis, instantaneis actionibus, durationibus, annihilationibus, motibus discretis, à Terminò à Quo, ad Terminum ad Quem sine medio, &c. nihil respondere proportionatum in ipso tempore, seu motu cœlorum.

DICES. Respondere aliquid proportionatum, est, quando existit tempus, vel aliquid temporis, idque vel divisibile, vel indivisibile. Sed quando v. gr. instantaneè produciatur gratia, existit tunc tempus, vel aliquid temporis, divisibile, vel indivisibile; Ergo quando v. gr. produciatur gratia, respondet alicuius proportionatum. Quod Argumentum est in Galeni.

RESPONDETUR. Argumentum hoc, non esse in Galeni figura. Ratio. Quia in Galeni figura, hoc quod erat prædicatum in prima propositione, ponitur pro prædicato in secunda Propositione, quod in præfati non sit. Quod si dicas esse hoc in Galeni figura, sed non in prima, suppono huius oppositum demonstrari à Dialecticis, quòd scilicet, nulla sit figura Galeni, nisi prima, quæ teneat. Hoc etiam Argumentum, non est in secunda figura, quia nulla præcessit negativa. Non etiam est in tertia figura. Quia non servatur, Tertia bis subicit, consequenter nego, hoc argumentum esse in forma rigorosè collocationem terminorum spectando.

Cæterum si prædicatum primæ propositionis ponatur pro subiecto in eadem, erit argumentum in prima figura. Dixi rigorosè spectando collocationem terminorum, quia quando servatis iisdem terminis, & intento, quòd probari debet, vitium oritur ex sola materiali transpositione terminorum, debet Argumento categoricè responderi.

Hinc dico. Quòd tunc quando instantaneè, v. gr. causatur gratia, non existat commensurativè tempus, vel aliquid temporis; quia tempus & aliquid temporis definitivè involvit prius & posterius; quia autem in instantanea productione v. g. gratiæ, non est quidquam inclusivum prioris, & posterioris, ideo, nec existit tunc tempus, vel aliquid temporis, commensurativè; sed existit tunc tempus, hoc sensu: quia ab initio mundi usque nunc, non erat quies cœlorum, & interim producta est gratia. Non etiam existit tunc indivisibile temporis, quia indivisibilia, sive terminativa, sive continuativa, infra negantur.

In idem recidet si dicas conformiter, ad dicta superius quòd scilicet, Nunc Mathematico productionis gratiæ, non respondeat Nunc

Mathematicum temporis, quod solum esset proportionatum, sed existit tunc, Nunc Physicum, adeoque Nunc non proportionatum.

INSTABIS. Non responderet illi productioni aliquid divisibile. Ergò indivisibile. Hæc enim sunt contradictoria.

RESPONDETUR. Non esse hæc duo contradictoria, sed hæc erunt contradictoria. Non responderet divisibile, responderet divisibile, veraque erit negativa, affirmativa falsa. Sed ad verificandam illam negativam, sufficiet quamvis dicatur, non respondere aliquid proportionatum, negando quòd respondeat indivisibile. Addo ulterius; Non divisibile, esse Terminum non nisi negativum, adeoque contradictoriè oppositum divisibili. Sed hunc Terminum indivisibile, ex suppositione arguentis, esse Terminum positivum, importantem aliquam Entitatem realiter distinctam. Quod additum ad varia in hoc genere servare potest.

Quod si ita formes contradictoriam. Respondet indivisibile, non responderet indivisibile. Affirmativa erit falsa, vera negativa, sed illa verificabitur, quamvis dicatur nihil proportionatum respondere tunc. Et sicut ex hoc negativo termino: est non album, non est licitum inferre: ergo est nigrum; ita & ex hoc termino: non responderet divisibile, licitum non erit inferre. Ergo responderet indivisibile. Item ex hoc termino non responderet Indivisibile, licitum non erit inferre: ergo responderet divisibile. Quæ omnia in hoc fundantur, quia sicut datur Medium inter, Non album & Nigrum, ita datur Medium, inter Indivisibile & Divisibile, nempe Non proportionatum.

QUÆSTIO VI.

Explicatur quid sit continuatio?

DICENDUM Est primò. *Continuationem non fieri per puncta continuativa.*

PROBATUR I. Quia post puncta continuativa vel sequitur pars vel punctum? Si punctum Ergo tota quantitas componetur ex punctis; Si pars: Quæro estne illa continua vel non. Si continua. Ergo continuationem habet independentè à puncto. Ergo & tota quantitas poterit continuationem habere & non à puncto; Si autem pars illa non est continua, quid erit in continuo continuum. Et si illa pars non est continua. Ergo nec divisibilis, sola enim continua divisibilitatem propriam ut suppono habent. Unde etiam nō dicuntur propriè duo Angeli dividi, quando localiter à se separantur.

RESPONDEBIS continuum illam esse partem, sed continuatione habita vi illius puncti.

CON-